

FAV 259

Šaty / Kostým / Móda ve filmu

Mgr. Šárka Gmitterková

13. 11. 2013

Literatura 13. 11.

- WILSON, Elizabeth (2003), *Adorned in dreams. Fashion and modernity*. London – New York: Virago Press (second edition).
- Iluminace 20, 2008, č. 4 – *Postfeminismus a feministická filmová studia*.
- BARTHES, Roland (2004), *Mytologie*. Praha: DOKOŘÁN; přel. Josef Fulka (*Mythologies*, 1957).
- HEAD, Edith – CALISTRO, Paddy (2009), *Edith Head's Hollywood*. Los Angeles: Angel City Press (second edition).
- BREVIK-ZENDER, Heidi, *Let Them Wear Manolos: Fashion, Walter Benjamin and Sofia Coppola's Marie Antoinette*. Camera Obscura 26, 2011, č. 3, s. 1 – 33.

KOSTÝM - podvojná povaha

- na jednu stranu dovede velmi dobře sloužit filmovému dílu (narrativ, styl, mizanscéna, charakterizace postavy, žánrové konvence),

- na stranu druhou má kostým tendenci existovat nezávisle na naraci nebo stylu konkrétního filmu a působit vně těchto dominantních diskursů (tzn. jako excesivní podívaná, spektakl)

MÓDA - do jisté míry antiteze kostýmu

- systematická fluktuace vizuálního designu

- opět estetická dialektika – na jednu stranu povrchní, pomíjivá; na druhou stranu i zde existují nadčasové hodnoty (tradiční značky, cyklické navracení se k již vyzkoušeným liniím a střihům)

Nadčasovost módy

Christion Dior – “bar jacket”

Coco Chanel – tvídrový kostým

Příklady filmových kostýmů,
které výrazně ovlivnily módu

Coco Chanel a MGM, 1931

Palmy days

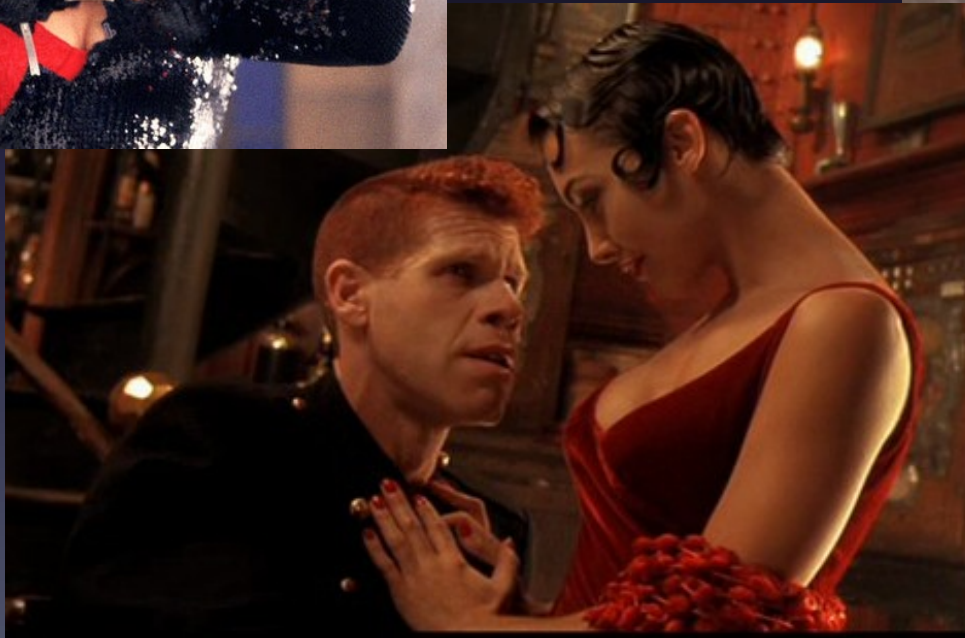
Tonight or never

Loni v Marienbadu, 1961,
r. Alan Resnais

Jean-Paul Gaultier, módní návrhář a kostýmní výtvarník (*Kika*, *Město ztracených dětí*, *5. element*)

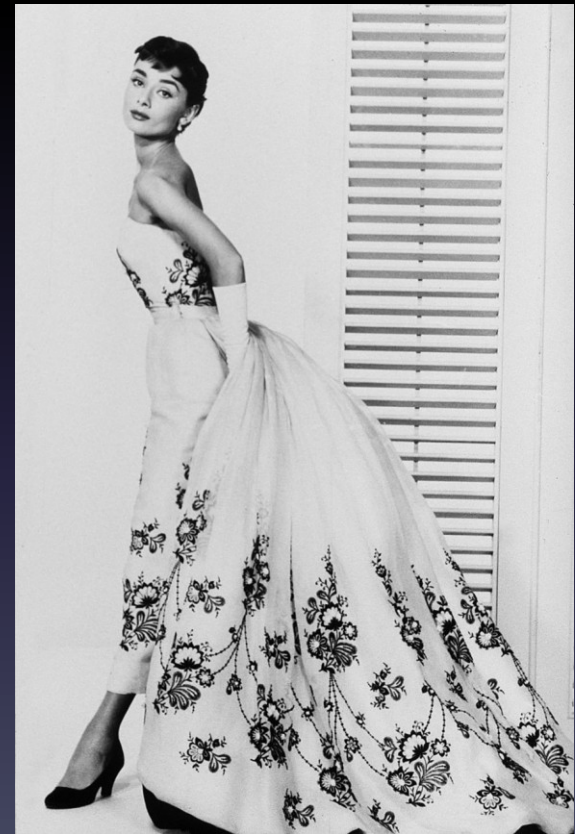

Sabrina, 1954, r. Billy Wilder

Kostým Edith Head

Kostým Hubert de Givenchy

Spor Edith Head vs Hubert de Givenchy

Geografie módní kultury

- Mapa světových módních center – Paříž, New York, Miláno, Londýn
- Ani současné globální modely konzumpce, ve zkratce nazývané jako “mall and modem” (nakupování mimo centrální městské části nebo prostřednictvím e-shopů) nedovedou narušit unikátní status módních metropolí
- Percepce, předvádění, hledání a nakupování módy zůstává nadále výsostně metropolitním zážitkem
- “Silnou čtyřku” definuje jak jejich pozice globálních finančních center, tak širší historické procesy (modernistická reforma organizace městských center formou dlouhých, přehledných bulvárů nebo avenues, které nabízejí zcela novou záplavu vizuálních vjemů, podnětů a stimulů)
 - + nepřeborné množství butiků a obchodních domů
 - + interní geografie moderních módních měst – jak lákavé výkladní skříně, tak řemeslnické čtvrti, kde se oděvy šijí, kompletují a také kopírují a dále šíří (Whitechapel v Londýně, Garment district v New Yorku)

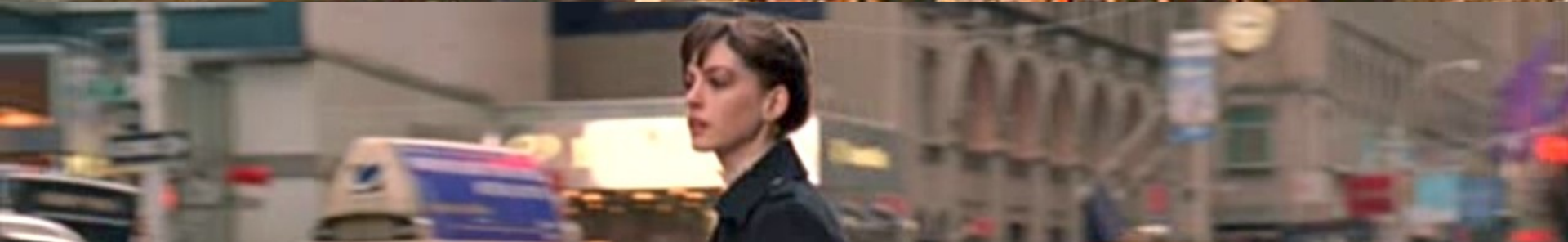
Designing woman, 1957
r. Vincente Minelli

Funny Face, 1957
r. Stanley Donnen

Sex ve městě 1, 2 (2008, 2010) r. Michael Patrick King

Strategie módní přehlídky

- Zásadní moment pro definování a prezentaci konkrétní sezony
- PR a marketingový účel dalece přesahuje její komerční význam
- Jednoduchá a neměnná struktura
- Modelky se nikdy neusmívají, negestikují, oděv nikterak nepersonalizují -> vše podřízeno co nejefektivnějšímu předvedení šatů
- Jakým způsobem využívá záznam módní přehlídky kinematografické prostředky?

Victoria's secret

- Sekvence postavená na bázi kontrastů – úvodní titulky vs samotná show, molo vs zákulisí, supermodelky vs bezejmenné manekýny
- Velmi rychlé střihy, zoom, dynamické pohyby kamery
- -> divák cíleně atakován záplavou vizuálních stimulů vs zpomalené frontální záběry
- "glamazons" "VS angels" – kolekce je vždy velmi presonalizovaná a spojená s konkrétní skupinou modelek

Alexander McQueen Podzim / Zima 1999

- Ideální a krásné tělo prezentováno jako anorganicky a skulpturně dotvářené
- Přítomnost Aimee Mullins není senzačně zdůrazňována - na jednu stranu ideálně zapadá do konceptu celé show, na druhou stranu otevírá řadu otázek
- Jak, kdy a co všechno lze považovat za krásné?
- Kde leží hranice mezi šaty a tělem?

Hussein Chalayan Podzim / Zima 2000, "Table Dress"

- Konceptuální pojetí módy
- Komentář na téma náboženství, identita, osobní prostor a svoboda, sexualita
- Funkce, význam a užívání oblečení jako objektů
- Kinematografie pouze ve formě pasivního záznamového média

Marie Antoinette

USA 2006

r. Sofia Coppola

- Subverzivní užití módy pro potřeby historického velkofilmu
- Rozporuplné přijetí reflektuje problematický status Sofie Coppoly jako režisérky, která se cíleně věnuje buď špatným tématům anebo náměty zpracovává zcela nevhodným způsobem
- -> "Rich Girl Cinema"
- Pozitivní recenze přiznávají filmu nejčastěji adjektivum "moderní"

Móda podle Waltera Benjamina

- Jeden z příslušníků tzv. Frankfurtské školy, zakotvené v neomarxismu; dále Theodor Adorno, Jürgen Habermas, Max Horkheimer a další
- Zásadní je stať Umělecké dílo ve věku své technické reprodukovatelnosti, móda rozpracována v nedokončeném díle Projekt Arkády, popisující specifickou temporalitu a vizualitu v pařížských zastřešených ulicích druhé poloviny 19.století
- Móda jako 3-členka spojující šaty, ženství a smrt
- Představuje výsostně femininní doménu, protože jsme v době “mužského zříkání se módy”
- Nese v sobě přítomnost smrti díky postavě pařížské kurtizány – vysoce elegantní luxusní prostitutky, která muže dráždí svým šarmem a oděvy, avšak zároveň představuje smrtelnou hrozbu (pohlavní choroby)
- Móda jako transhistorické zobrazení - čerpá z věcí minulých (retro, vintage), aby nám ukázala věci budoucí (trendy, nadčasové oděvy) a to v momentu, který je absolutním vyjádřením nestabilní přítomnosti

V případě *Marie Antoinetty* slouží reálná historická postava jako komentář k současnosti. Děje se tak prostřednictvím hudby (postpunkové a novoromantické songy), herectvím (akcent Východního pobřeží USA), zcizujícími efekty (Kirsten Dunst pohlíží přímo do kamery), lakoňností dialogů (pikturální narace) a kostýmy (střihově šaty odpovídají, avšak barevná škála nekopíruje typické barvy Bourbonů)

Móda jako předzvěst budoucnosti / Haute couture kolekce inspirované filmem

2007 – Dior (John Galliano)

2009 – Chanel (Karl Lagerfeld)

Benjamina

Ideální prezentace šperků jako neživý fragment ženského těla => konfúze organického a anorganického

- Kolekce bot z dílny Manolo Blahnika ušitá speciálně pro film vs pohozené Conversky
- Objekty vytržené ze své přirozené temporality a ledabyle položené vedle sebe mají potenciálně explozivní a podvratný charakter -> jeden z nejčastěji citovaných a zároveň napadaných výjevů v Marii Antoinettě
- Který z objektů v tomto záběru je vlastně bližší naší době? Basketbalová obuv z roku 1917 nebo boty z dílny současného oslavovaného návrháře?

The September Issue, USA 2009, r. R. J Cutler

- Zákulisí přípravy historicky nejtlustšího čísla americké mutace časopisu Vogue (září 2007)
- Jeden z mála dokumentárních filmů z prostředí módy
- Anna Wintour (šéfredaktorka)
- Grace Coddington (módní editorka)

